

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/255/2018
Identifikačné číslo spisu:	5316205114
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5316205114.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Spoločenstva bývalých urbárikov Radôstka, so sídlom Radôstka č. 220, zastúpeného JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátom so sídlom v Čadci, Mierová č. 1725, proti žalovanej Obci Radôstka, so sídlom Obecný úrad Radôstka č. 51, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., so sídlom v Čadci, Májová č. 1582, o nahradenie vyhlásenia vôle na uzavretie zmluvy, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 16 C 257/2016, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 12. decembra 2017 sp. zn. 5 Co 262/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Čadca (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhal nahradenia vyhlásenia vôle na uzavretie zmluvy. Žalobca v žalobe uviedol, že je združením vytvoreným na základe stanov z 10. júla 2009, ktoré bolo zaregistrované Ministerstvom vnútra SR, pričom mu bolo pridelené IČO: 42072174. Predmetné združenie vystupovalo pod názvom Lesný urbár Radôstka, ktoré bolo na valnej hromade 21. júna 2014 premenované na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka. Dňa 14. septembra 2010 uzatvorila Obec Radôstka ako budúci predávajúci s Lesným urbárom Radôstka ako budúcim kupujúcim zmluvu o budúcej kúpnej zmluve, predmetom ktorej bol záväzok žalovanej, ako budúceho predávajúceho, previesť na Urbár najneskôr pred vydaním kolaudačného rozhodnutia stavby objektu Urbársky dom s prístreškom p o skutočnom zameraní stavby geometrickým plánom, ktorý zabezpečí budúci kupujúci na vlastné náklady. Žalobca ďalej uviedol, že po realizovaní stavby požiadal žalovanú o vyporiadanie pozemku pod objektom, pretože je to potrebné ku kolaudačnému rozhodnutiu. V tejto nadväznosti žalovaná žiadala doložiť geometrický plán a doklad o voľbe štatutára Urbáru. Žalobca doložil žalovanou požadované dokumenty, avšak žalovaná, okrem iného, dňa 20. októbra 2015 vydala rozhodnutie o zastavení kolaudačného konania. V tejto nadväznosti žalobca ďalej uviedol, že na zastavujúce kolaudačné rozhodnutie reagoval výzvou na uzatvorenie kúpnej zmluvy so žalovanou zo 16. novembra 2015, na základe ktorej žiadal uzatvorenie riadnej kúpnej zmluvy na pozemky nachádzajúce sa

pod Urbárskym domom s prístreškom. Žalovaná s uvedeným návrhom na uzavretie kúpnej zmluvy nesúhlasila, pretože zmluva o budúcej zmluve bola uzavretá s Lesným urbárom Radôstka a nie so Spoločenstvom bývalých urbárikov Radôstka, pričom uviedla aj, že urbár nepreukázal relevantným spôsobom, že Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka vzniklo transformáciou Lesného urbáru Radôstka. Žalobca uviedol, že z konania žalovanej je zrejmé, že žalovaná odmieta so žalobcom uzavrieť riadnu kúpnu zmluvu o čom svedčí aj rozhodnutie Okresného úradu Žilina, ktorý zrušil zastavujúce rozhodnutie žalovanej.

2. Okresný súd Čadca rozsudkom z 24. februára 2017 č. k. 16 C 257/2016-167 rozhodol tak, že žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v tomto konaní bola spochybnená aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie žalobného návrhu. Žalovaná spochybnila, že žalobca - Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka je právnym nástupcom Lesného urbáru Radôstka. Žalobca uvádzal, že je v spore aktívne vecne legitimovaný, pretože ide iba o zmenu názvu z Lesného urbáru Radôstka na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka, ku ktorej došlo na valnom zhromaždení združenia Spoločenstva bývalých urbárikov Radôstka dňa 21. júna 2014. Súd prvej inštancie uviedol, že od procesnej legitímácie účastníka konania je potrebné odlišovať tzv. vecnú legitímáciu, ktorá predstavuje hmotnoprávny vzťah účastníka ku konkrétnej prejednávanej veci. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická osoba či právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide. O nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide napr. vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaná) nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti o ktorú v konaní ide. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že zo zmluvy o budúcej zmluve zo 14. septembra 2010 mal preukázané, že túto uzatvoril Lesný urbár Radôstka v zastúpení W. J. a žalobcom je Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka. V čase uzatvorenia zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, t. j. 14. septembra 2010 však už existovalo Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka ako právnická osoba, pričom k uzatvoreniu zmluvy došlo Lesným urbárom Radôstka. Súd prvej inštancie konštatoval, že Spoločenstvo bývalých urbárikov vzniklo registráciou na Ministerstve vnútra SR 10. novembra 2009 (č. I. 9 spisu). Zo stanov združenia vyplýva, že názov občianskeho združenia je Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka a Štatistickým úradom SR 3. marca 2010 mu bolo pridelené IČO (42072174), teda je právnickou osobou s právnou subjektivitou. Avšak zo žiadneho ustanovenia stanov nevyplýva, že Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka vystupovalo pod názvom Lesný urbár Radôstka. Zo zmluvy o budúcej zmluve vyplýva, že ju uzatvorila Obec Radôstka s Lesným urbárom Radôstka a nie so Spoločenstvom bývalých urbárikov Radôstka, ktoré už v čase uzatvorenia zmluvy o budúcej zmluve malo právnou subjektivitu a bolo oprávnené konať vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. Vzhľadom k tomu súd prvej inštancie konštatoval, že je nelogické, aby občianske združenie s vlastnou právnou subjektivitou, ktoré má stanovami určený názov a pridelené identifikačné číslo, uskutočňovalo právne úkony pod názvom, ktorý nie je zaregistrovaný Ministerstvom vnútra SR. Pokiaľ žalobca poukazuje na to, že Lesný urbár Radôstka bol na valnej hromade 21. júna 2014 premenovaný na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka a teda došlo k jeho transformácii, súd poukázal na to, že občianske združenie bez právnej subjektivity sa nemôže premenovať na už existujúce občianske združenie s právnou subjektivitou. K tomu, aby dosiahlo právnou subjektivitu by bol potrebný postup podľa príslušných zákonných ustanovení (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov). Vzhľadom na uvedené a pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu súd žalobu zamietol.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Krajský súd v Žiline (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 12. decembra 2017 sp. zn. 5 Co 262/2017 potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pričom o výške trov odvolacieho konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne posúdil. Rozhodnutie odôvodnil zrozumiteľným, vyčerpávajúcim spôsobom, a to v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Preto sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie, s jeho odôvodnením a v podrobnostiach naň poukázal, keďže v ňom nezistil žiadne pochybenie, bolo by

nadbytočné totožnými alebo obdobnými výrazmi opakovať skutkové zistenia a právne posúdenia súdu prvej inštancie. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie pre svoje skutkové zistenia vzal do úvahy skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, prednesov účastníkov a listinných dôkazov. Odvolací súd konštatoval, že nemohol prisvedčiť argumentom odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolanie, v ktorom v podstate opakoval skutočnosti, ktoré uvádzal aj pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na to, že odvolací súd v napadnutom rozsudku nezistil žiadne pochybenie, rozsudok ako vecne správny potvrdil. Čo sa týka náhrady trov odvolacieho konania, žalovaná bola v konaní v plnom rozsahu úspešnou stranou sporu, preto jej voči žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej ako „dovolateľ“) dovolanie. Svoje dovolanie odôvodnil s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a s poukazom na dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 a ods. 2 CSP. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že nesúhlasí s právnym záverom odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil, pretože nezistil žiadne pochybenie, pričom svoje odôvodnenie oprel o § 387 ods. 2 CSP, ktorý odvolaciemu súdu umožňuje použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku. Dovolateľ uviedol, že odvolací súd síce aplikoval § 387 ods. 2 CSP, avšak aj pri jeho aplikácii sa mal v rámci napádaného rozsudku vyjadriť, resp. zaujať svoje právne stanovisko, svoj právny názor vo vzťahu k prednesom strán sporu a vo vzťahu k tým skutočnostiam, s ktorými sa súd prvej inštancie v jeho rozsudku nezaoberal a tieto nevzal pri rozhodnutí vo veci samej do úvahy, a na ktoré následne poukazyval v podanom odvolaní. Dovolateľ uviedol, že nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal, že Lesný urbár Radôstka sa pretransformoval na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka, pretože v prípade hodnotenia všetkých dôkazných prostriedkov vo vzájomnej súvislosti by súd určite dospel k iným skutkovým záverom. Dovolateľ uviedol, že Lesný urbár Radôstka ako občianske združenie z právneho hľadiska vznikol v súlade a podľa zákonných ustanovení zákona o združovaní sa občanov, avšak reálne toto združenie nezaniklo, ale existovalo naďalej. Čo sa týka Spoločenstva bývalých urbárikov Radôstka, tak to vzniklo taktiež za splnenia zákonných podmienok stanovených v zákone o združovaní sa občanov, na základe čoho konštatoval, že pri vzniku združenia vystupujúceho pod názvom Lesný urbár Radôstka a aj pod názvom Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka nedošlo k porušeniu, či nedodržaniu niektorého z ustanovení zákona č. 83/1990 Zb. Dovolateľ konštatoval, že súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa nevyporiadali so všetkými žalobcom uvádzanými skutočnosťami a námietkami, či argumentami. Dovolateľ zastáva názor, že takýto procesný postup nie je správny a z toho dôvodu žiada, aby bol dovolacím súdom preskúmaný a vzniknutá nesprávnosť a nezákonnosť postupu súdov nižšej inštancie bola odstránená, a aby bol nastolený stav právnej istoty a spravodlivosti. Dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie sa mal zaoberať postojom, konaním a správaním žalovanej, ktorý žiadnym spôsobom nepopieral existenciu združenia, ktoré vystupovalo pod názvom Lesný urbár Radôstka, ak mu zasielal listiny, či dokumenty. Dovolateľ konštatoval, že je potrebné skúmať, či žalobca bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, od ktorého odvodzuje svoje procesné postavenie žalobcu ako strany sporu, čo v tomto prípade splnené bolo, pretože združenie bolo zmluvnou stranou zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy, ktoré vystupuje pod iným názvom, no podľa názoru dovolateľa je Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka a Lesný urbár Radôstka to isté združenie. Dovolateľ na záver uviedol, že pokiaľ súd prvej inštancie označil žalobcu za iný subjekt, ktorý sa mal domáhať svojho práva a ešte aj poukázal, že uvedený subjekt neexistuje, tak nemal žalobu zamietnuť, ale mal konanie zastaviť. Práve v tomto dovolateľ vidí právnu otázku opierajúcu sa o § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že zmluva o budúcej zmluve bola uzatvorená s Lesným urbárom Radôstka a nie so Spoločenstvom bývalých urbárikov Radôstka a dodnes nebolo relevantným spôsobom preukázané, že Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka vzniklo transformáciou Lesného urbáru Radôstka. Žalovaná má za to, že z predloženej zápisnice z valnej hromady Spoločenstva bývalých urbárikov zo dňa 21. júna 2014 a zmluvy o združení súkromných vlastníkov lesov uzatvorenej v zmysle § 829 - § 841 Občianskeho zákonníka, v žiadnom prípade nevyplýva, že Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka je právnym nástupcom Lesného urbáru Radôstka. Poukázala na to, že žalobca, t. j. Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka vzniklo ako občianske združenie dňa 10. júla 2009. V roku 2010 došlo k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve s Lesným urbárom Radôstka, teda v čase, kedy už existovalo Spoločenstvo bývalých urbárikov

Radôstka, založené v roku 2009. Žalovaná poukázala aj na to, že žalobca vystupoval ako Lesný urbár Radôstka aj v iných konaniach (žiadosť o vydanie stavebného povolenia, poľovnícke konanie, či v žiadosti o vyporiadanie pozemkov). Lesný urbár Radôstka vznikol na základe pôvodnej registrácie v roku 1996. Lesný urbár Radôstka je samostatným subjektom, ktorý sa netransformoval, ale zanikol bez transformácie priamo ex lege v zmysle § 31 zákona č. 97/2013 Z.z. Žalovaná uviedla, že ak by sa Lesný urbár Radôstka transformoval na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka, ako by bolo možné, že aj po tomto dátume aktívne vystupoval v konaní s obcou práve Lesný urbár Radôstka. Žalovaná zotrvala na svojich stanoviskách, že zmluva o budúcej zmluve je absolútne neplatná, pretože ju uzavrel non subjekt, teda subjekt, ktorý nebol na uzavretie takejto zmluvy spôsobilý. Žalovaná na záver navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Dovolať k vyjadreniu žalovanej uviedol, že zotráva na tej skutočnosti, že Lesný urbár Radôstka sa pretransformoval na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka. K otázke žalovanej, prečo Lesný urbár Radôstka po tom, čo sa transformoval na valnom zhromaždení dňa 21. júna 2014 na Spoločenstvo bývalých urbárikov vystupoval aj naďalej aktívne v konaní s obcou pod názvom Lesný urbár Radôstka uviedol, že obe združenia majú rovnakých členov ako aj totožné orgány, teda sa jedná o to isté združenie, iba len nedopatrením toto združenie vystupovalo pod oboma názvami, teda raz pod názvom Lesný urbár a raz pod názvom Spoločenstvo bývalých urbárikov, pričom práve predmetné valné zhromaždenie 21. júna 2014 malo odstrániť tieto nezrovnalosti, aby nedochádzalo k zamieňaniu názvov. Dovolať vo vzťahu k valnému zhromaždeniu konanom 21. júna 2014 uviedol, že išlo len o nesprávne označenie predmetnej zápisnice názvom Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka, no z bodu 2. jasne vyplýva, že prítomní sa zhodli na zmene názvu združenia z Lesného urbáru na Spoločenstvo bývalých urbárikov Radôstka, čo potvrdili svojimi podpismi. Dovolať ďalej uviedol, že konanie žalovanej je od počiatku účelové, pretože jeho cieľom je nedodržanie povinnosti, ku ktorej sa zaviazal v zmluve o uzavretí budúcej zmluvy a to uzatvoriť kúpnu zmluvu. Toto je možné v celkovom kontexte zhodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, ktorému by nemala byť poskytnutá právna ochrana s poukazom na čl. 5 CSP.

7. Žalovaná k uvedenému vyjadreniu dovolať uviedla, že dovolať žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, že by malo dôjsť k transformácii a naďalej zotrval na svojich stanoviskách. K tvrdeniu dovolať, že žalovaná koná v rozpore s dobrými mravmi žalovaná uviedla, že vzhľadom na to, že súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol, toto rozhodnutie potvrdil aj odvolací súd, žalovaná len využíva prostriedky procesnej obrany, čo nie je porušením dobrých mravov. Žalovaná na záver uviedla, že navrhuje, aby dovolací súd dovolanie odmietol a priznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, pretože nie je prípustné.

9. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolať dôvod sa

vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania.

12. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne: a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c / náležitosti dovolania a na subjektívne, t. j. osoba oprávnená podať dovolanie (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344).

12.1. V Civilnom sporovom poriadku sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne, v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené osoby, ktoré sú oprávnené podať dovolanie.

13. Každé podanie (vrátane dovolania) posudzuje aj dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v súlade s článkom 11 ods. 1 až 3 CSP. Pri takomto posudzovaní dovolania je zrejماً námietka dovolateľa, v zmysle ktorej v dovolaní namietal, že nesprávne právne posúdenie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vidí v tom, že nesúhlasí s právnym záverom odvolacieho súdu, ktorý rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil, nakoľko nezistil žiadne pochybenie, pričom svoje odôvodnenie oprel o § 387 ods. 2 CSP, ktorý odvolaciemu súdu umožňuje použiť tzv. skrátené odôvodnenie rozsudku a v závere uviedol, že postupom tak súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu bolo dovolateľovi odňaté právo konať pred súdom ako žalobcovi, pretože písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) tak vyplýva, že dovolateľ namieta nielen nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom, ale aj nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, čím namieta porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14. Dovolateľ teda v danom prípade vyvodzuje prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP a z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

15. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ namietal, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

16. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie

odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

16.1. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri napríklad Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009, prípadne Ryabikh proti Rusku z roku 2003). Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval dovolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých dovolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak dovolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že dovolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

17. Dovolateľ v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

18. Vo vzťahu k dovolateľom uplatnenej dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd uvádza nasledovné: Dovolateľ uviedol, že je potrebné skúmať, či je žalobca účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, od ktorého odvodzuje svoje procesné postavenie žalobcu ako strany sporu, ako aj to, že prvoinstančný súd označil dovolateľa za iný subjekt, než ten, ktorý sa mal domáhať svojho práva a že pokiaľ dovolateľ je subjekt, ktorý neexistuje, teda je non subjekt, tak nemal žalobu zamietnuť, ale mal konanie zastaviť. V uvedenom videl dovolateľ dovolaciu otázku, ktorá v dovolacej praxi nebola riešená.

19. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Na rozdiel od doterajšej právnej úpravy v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, keď výlučne dovolací súd mohol vysloviť, že je v jeho rozhodnutí riešená otázka zásadného právneho významu, na ktorú samostatným výrokom pripustil dovolanie a dovolací súd nemal oprávnenie skúmať, či skutočne ide o otázku zásadného právneho významu, ale bol oprávnený preskúmavať takéto rozhodnutie odvolacieho súdu iba v rámci pripustenej otázky, súčasná právna úprava dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, a z tohto pohľadu rozhodnúť o prípustnosti dovolania. Dovolací súd o tom, že dovolanie je z tohto dôvodu prípustné, nevydáva osobitné rozhodnutie, ale sám si posúdi túto otázku ako predbežnú a v prípade, že dospeje ku kladnému záveru, ide o prípustné dovolanie a dovolací súd bez ďalšieho preskúma napadnuté rozhodnutie a meritórne o ňom rozhodne. Predpokladom prípustnosti dovolania je dôsledné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom musí uviesť svoj názor na riešenie tejto právnej otázky (§ 393 ods. 2, 3 CSP). V konkrétnom prípade musí dovolateľ relevantne odôvodniť, že dovolanie je prípustné, pretože zásadná právna otázka nebola dovolacím súdom dosiaľ riešená, pričom dôvodom dovolania potom môže byť len otázka právneho posúdenia a spochybnenie jej vyriešenia zo strany odvolacieho súdu a ako aj odôvodnenie právneho záveru, ktorý zastáva dovolateľ (porovnaj Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 1382).

20. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolací súd preto konštatuje, že samotné polemizovanie dovolateľa

s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Dovolacia otázka tak, ako ju formuloval dovolateľ, že pokiaľ mal odvolací súd (v zhode s názorom prvoinštančného súdu) za to, že žalobca je subjektom, ktorý právne neexistuje, mal konanie zastaviť (a nie zamietnuť žalobu), nespĺňa kritériá dovolacej otázky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Naviac odvolací súd vec vôbec právne neposúdil v zmysle dovolateľom formulovanej „právnej otázky“. Dovolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie pre nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu a nie preto, že žalobca „neexistuje“ (nemá spôsobilosť na práva a povinnosti).

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľa odmietol.

23. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.